

УДК 37.091.3:004

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ ПЛАТФОРМИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Лілія Лупаренко,

*кандидат педагогічних наук, старший
дослідник, завідувач відділу цифрових освітніх
ресурсів Інституту професійної освіти*

НАПН України,

<https://orcid.org/0000-0002-4500-3155>

e-mail: lisoln1@gmail.com

Анотація. Дослідження присвячене вивченню сучасного стану використання цифрових освітніх платформ педагогічними працівниками закладів професійної освіти України. На основі аналізу наукових джерел та опитування 1640 респондентів встановлено рівень їхньої обізнаності, досвіду, ставлення та готовності до роботи з цифровими інструментами. Результати засвідчили високий рівень прийняття цифрових платформ, їх активне застосування у змішаному та дистанційному навчанні, а також наявність потреби в додатковому навчанні педагогів щодо роботи з цифровим контентом і функціоналом платформ. Отримані дані визначають напрями підвищення цифрової компетентності педагогів та оптимізації освітнього процесу в умовах цифровізації.

Ключові слова: заклади професійної освіти, викладачі освітнього процесу, цифрові освітні платформи.

DIGITAL EDUCATIONAL PLATFORMS IN UKRAINIAN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS

Liliia Luparenko,

*Candidate of Pedagogical Sciences, Senior
Researcher, Head of the Department of Digital
Educational Resources of the Institute of
Vocational Education of the NAES of Ukraine*

Abstract. The study is devoted to examining the current state of use of digital educational platforms by teaching staff at vocational education institutions in Ukraine. Based on an analysis of scientific sources and a

survey of 1,640 respondents, the level of their awareness, experience, attitude, and readiness to work with digital tools was established. The results showed a high level of acceptance of digital platforms, their active use in blended and distance learning, as well as the need for additional training for teachers in working with digital content and platform functionality. The data obtained determine the directions for improving the digital competence of teachers and optimising the educational process in the context of digitalisation.

Keywords: vocational education institutions, educational process teachers, digital educational platforms.

У сучасних умовах цифровізація освіти стає важливим чинником підвищення якості навчання та адаптації освітніх процесів до потреб інформаційного суспільства. Заклади професійної освіти України (ЗПО) стикаються з необхідністю інтегрувати цифрові платформи у щоденну педагогічну практику, що обумовлено не лише швидким розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, а й вимогами сучасного ринку праці до компетентностей здобувачів професійної освіти (Gurzhii & Pryhodii, 2025).

Попри очевидні переваги використання цифрових освітніх платформ – підвищення інтерактивності навчання, полегшення адміністрування освітнього процесу, забезпечення дистанційного та змішаного навчання – на практиці їх застосування залишається неповним та нерівномірним. Часто педагогічні працівники відчують брак знань, навичок або мотивації для ефективного використання цифрових інструментів, а заклади освіти не завжди забезпечують належну підтримку та підготовку кадрів (Luparenko, 2025).

У зв'язку з цим виникає потреба у систематичному дослідженні стану використання цифрових платформ педагогічними працівниками в ЗПО України, зокрема щодо рівня їхньої обізнаності, досвіду застосування, зацікавленості та готовності до додаткового навчання. Виявлення цих аспектів дасть змогу окреслити напрямки підвищення цифрової компетентності педагогів, а також оптимізувати організацію освітнього процесу із застосуванням сучасних технологій, зокрема цифрових платформ.

Метою дослідження є визначення сучасного стану використання цифрових платформ педагогічними працівниками в освітньому процесі ЗПО України.

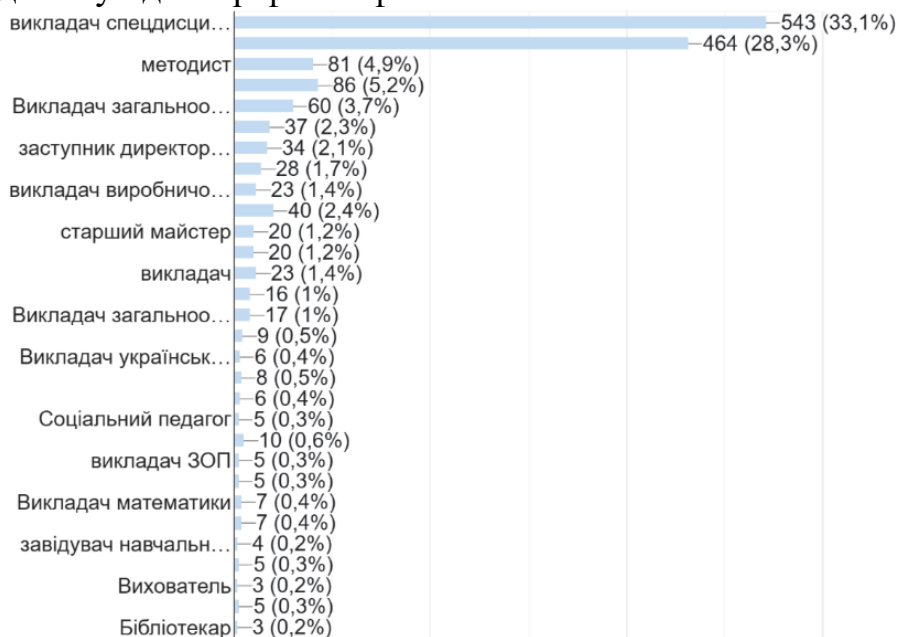
Здійснено аналіз вітчизняних та закордонних наукових джерел, а також педагогічної й методичної літератури у галузі комп'ютерно орієнтованих педагогічних технологій з метою вивчення досвіду використання цифрових освітніх платформ у ЗПО.

Задля виявлення тенденцій впровадження цифрових платформ в освітній процес ЗПО України, готовності і зацікавленості педагогічних працівників цих закладів у використанні такого роду освітніх ресурсів протягом червня 2025 року було організовано і проведено опитування (1640 респондентів).

Анкетування проводилося в форматі онлайн з використанням сервісу Google Forms й містило три групи питань:

1. Короткі відомості про респондентів та заклади професійної (професійно-технічної) освіти.
2. Обізнаність і досвід педагогічних працівників щодо використання цифрових освітніх платформ.
3. Ставлення учасників опитування до використання цифрових освітніх платформ.

Аналіз отриманих результатів. У дослідженні взяли участь педагогічні працівники ЗПО України, серед яких дві третини склали жінки і чверть – чоловіки. Переважна більшість опитаних була віком від 26 до 65 років, зі значним стажем роботи (від 11 до понад 30 років). Переважна більшість – це спеціалісти вищої категорії, з педагогічним званням старший викладач, викладач-методист, майстер виробничого навчання I та II категорії. У 6 респондентів наявний науковий ступінь «кандидат наук/доктор філософії».

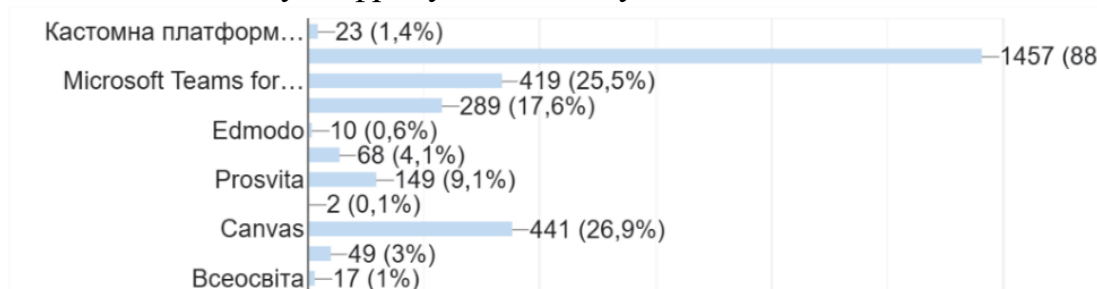
Про широку географію охоплення свідчить залученість освітян з усіх регіонів України, окрім Луганської області, АР Крим і Севастополя (з огляду на умови російсько-української війни). Дослідження охопило представників різних типів ЗПО (училища, ліцеї, коледжі, центри професійної освіти, центр підготовки і перепідготовки, навчально-виробничі центри), а також різні категорії працівників: майстри виробничого навчання, методисти, викладачі загальноосвітніх та спеціальних дисциплін, керівний склад.

Аналіз результатів проведеного анкетування дав змогу зробити наступні *висновки*.

Освітній процес переважно здійснюється в очному та змішаному форматі, лише п'ята частина респондентів повідомила про виключно дистанційну форму навчання. Викладачі активно використовували цифрові освітні платформи у період пандемії та воєнного стану, а також коли навчання проходить частково або повністю онлайн. Такого роду ресурси дали змогу підтримувати теоретичний цикл навчання, розміщувати додаткові матеріали та домашні завдання, проводити тестування, організувати освітній процес в умовах небезпеки, навчати студентів, які перебувають закордоном.

Більшість педагогічних працівників провадять професійно-практичну, професійно-теоретичну та загальноосвітню підготовку здобувачів освіти. Дані демонструють достатньо високу інтенсивність використання цифрових платформ на першому і другому курсі. А от на третьому й четвертому – цей відсоток знижується, оскільки навчання практикоорієнтоване.

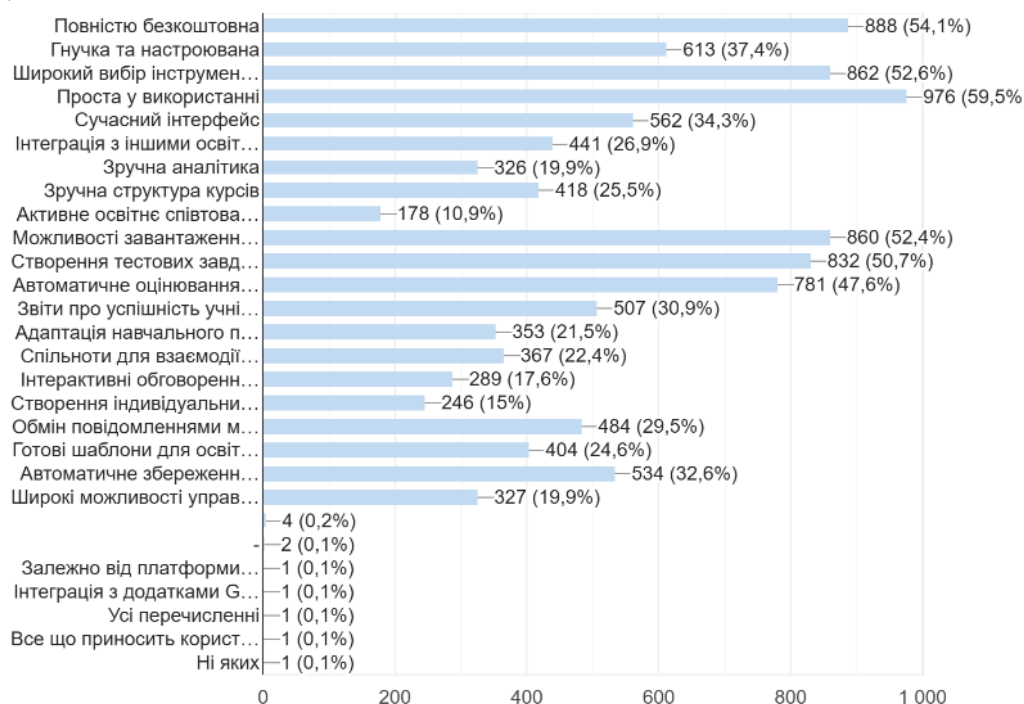
Найпопулярнішим ресурсом є Google Classroom (88,8%) з огляду на його зручність, доступність і адаптованість до потреб освітнього процесу. Також активно використовуються Microsoft Teams, Canvas, Moodle. Значна частина опитаних використовує додатково й інші цифрові засоби – Kahoot!, Padlet, Zoom, Google Meet, що створює багатокomпонентну цифрову екосистему.

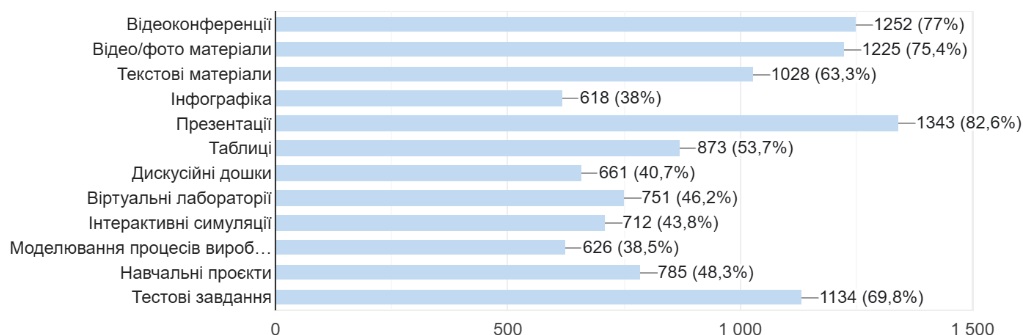
Основними перевагами визнано простоту у використанні, безкоштовність, функціональність (тестування, завантаження

матеріалів), автоматичне оцінювання досягнень здобувачів. Ці характеристики дають змогу створювати гнучке освітнє середовище, особливо в умовах воєнного часу. Водночас, оцінювання недоліків акцентувало на відсутності живого спілкування, недостатнього рівня мотивації здобувачів освіти, технічних обмеженнях (доступ до інтернету, технічне забезпечення) та браку самодисципліни у студентів.

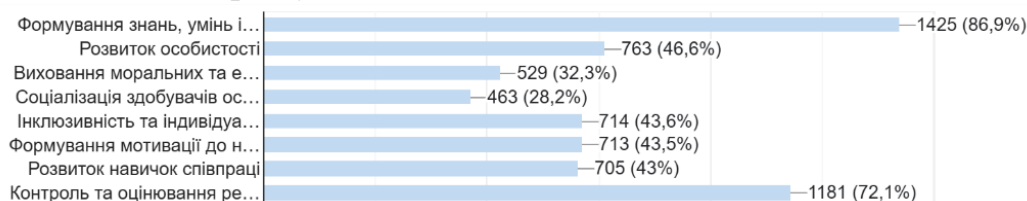
Педагогічні працівники вбачають потенціал у розміщенні на цифрових освітніх платформах презентацій, відеоконференцій, відео/фото матеріалів, тестових завдань, текстових матеріалів, таблиць, навчальних проєктів, віртуальних лабораторій та інтерактивних симуляцій, як найбільш доцільних видів контенту.

Абсолютна більшість опитаних позитивно налаштована на використання цифрових освітніх платформ: понад 96% – висловили

зацікавленість, 95,9% – вважають їх доцільними у своїй педагогічній діяльності. Такий високий рівень прийняття є основою для впровадження більш комплексних цифрових рішень у ЗПО.

Педагоги вбачають потенціал платформ як інструменту формування знань, контролю успішності, індивідуалізації навчання, підвищення мотивації, розвитку особистості та соціалізації. 88% респондентів вже підтвердили позитивний ефект цієї технології на навчальні досягнення та мотивацію учнів у процесі опанування навчального матеріалу.

Незважаючи на певний попередній досвід взаємодії з цифровими платформами, частина респондентів все ще потребують додаткового навчання. Найбільш затребуваними тематиками є створення контенту, адміністрування та робота з функціоналом. З урахуванням умов воєнного стану, більшість педагогів готові навчатися дистанційно, тому обирають онлайн формати навчання.

Список посилань

Gurzhii, A. N., & Pryhodii, M. (2025). Peculiarities of using digital platforms for professional training of skilled workers in the engineering industry. In V. Radkevych & M. Pryhodii (Eds.), *Scientific and methodological support for the development of vocational education* (pp. 232–249). The University of Technology in Katowice Press. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745530>

Luparenko, L. (2025). Current state and prospects of integrating digital platforms into the professional training of skilled workers. In V. Radkevych & M. Pryhodii (Eds.), *Scientific and methodological support for the development of vocational education* (pp. 250–262). The University of Technology in Katowice Press. <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/84afdc8765b98f5eee2c70a6866020ff.pdf>